

Lasten neuvolatarkastuksissa paljon maakohtaista vaihtelua

Lasten terveystarkastuksia tehdään monessa maassa, mutta maiden välillä on suurta vaihtelua niin tarkastusten sisällössä kuin toteutuksessakin. Kat-sausartikkelissa vertailtiin Suomen, Ruotsin, Norjan, Tanskan ja Skotlannin terveystarkastuksia ja keski-tyttiin erityisesti hermostollisen kehityksen arvioin-tiin. Kaikkialla mukana oli elementtejä, jotka voitiin tulkita seurannaksi, mutta tarkastukset sisälsivät myös selkeitä seulonallisia osioita. Niistä yksikään ei täyttänyt kaikkia maailman terveysjärjestö WHO:n seulonalle asettamia kriteereitä. Lääkäreiden sekä sairaanhoitajien tai terveydenhoitajien osuus tarkas-tuksissa vaihteli suuresti, kuten myös tarkastusten ajankohdat, sisältö ja niistä aiheutuvat kulut. Sisäl-töön vaikuttivat vahvasti myös historialliset seikat lääketieteellisen tutkimustiedon lisäksi. Yhteenvedos-sa tutkijat esittävät, että ohjelmien seulongta sisältä-viä osioita pitäisi tarkastella WHO:n kriteerien kautta niiden hyödyllisyyttä arvioitaessa. Lisäksi kustannuk-sia ja seurannasta aiheutuvia jatkotoimenpiteitä tuli-si selvittää. Tämän lisäksi eri ammattiryhmien välistä kommunikaatiota tulisi kehittää. Tällä osa-alueella Suomi tosin erottui edukseen muihin maihin verrat-tuna. (Wilson P ym. Scand J Public Health, <https://doi.org/10.1177/1403494818772211>)

Suorissa antikoagulantteissa on eroja

Brittiläisessä – lääketeollisuudesta riippumattomien tutkijoiden suorittamassa – laajassa etenevässä avoi-messa kohorttitutkimuksessa vertailtiin kolmea mark-kinoilla olevaa suoraa antikoagulanttia varfariiniin niin vuoto-, aivoinfarkti-, ja laskimotukosriskin kuin kaikista syistä johtuvan kuolleisuudenkin suhteen. Mukana oli hieman yli satatuhatta eteiväriinää sai-rastavaa ja hieman yli 90 000 sellaista potilasta, joilla ei eteiväriinää ollut. Tutkijat huomioivat sekoittavina tekijöinä vuotoriskiä vaikuttavia demografisia sekä elämäntapoihin liittyviä seikkoja. Tulokset ilmoitettiin Coxin riskitehtyksen suhteen. Varfariiniin verrattuna apiksabaania käyttäneillä potilailla oli pienempi riski merkittävään verenvuotoon sekä kallonsisäiseen vuo-toon. Dabigatranin käyttäjillä oli myös pienenty myt riski kallonsisäiseen vuotoon. Sen sijaan rivaroksa-baanin ja pieniannoksen apiksabaanin käyttäjillä oli suurentunut kaikista syistä johtuvan kuoleman riski. Yhteenvedossa tutkijat totesivat apiksabaanin olevan

tämän tutkimuksen perusteella turvallisin suora anti-koagulantti. Edoksabaani ei tosin ollut mukana tässä tutkimuksessa, koska sitä ei ollut Britanniassa käy-tössä tutkimuksen alkaessa. (Vinogradova Y ym. BMJ <https://doi.org/10.1136/bmj.k2505>)

Kuulumisia Krakovan WONCA-kongres-sista

Maailman yleislääketieteen järjestön WONCA:n Eu-roopan kongressi järjestettiin 24.–27.5.2018 Krako-vassa Puolassa. Ohjelma painottui melko vahvasti työpajatyöskentelyihin, mutta totuttuun tapaan mu-kana oli myös avainpuheenvuoroja sekä osallistujien omia lyhyitä esityksiä. Mielenkiintoisinta antia oli Maailmanpankin avustajana toimivan ekonomistin Mukesh Chawlan puheenvuoro. Hän korosti perus-terveydenhuollon merkitystä. Lisäksi pelkän hoide-tun potilasmäärän sijaan on kiinnitettävä huomiota hoidon tuloksellisuuteen. Toiseksi pelkän datan keräämisen sijaan on siirryttävä hyödyntämään sitä jär-kevästi samalla konteksti huomioiden. Kolmantena asiana hän nosti esiin potilaan kokemuksen hoitota-pahtumasta: hoitotuloksen lisäksi syytä on kiinnittää huomiota siihen, miten potilas kokee vastaanottoti-lanteen. Ikääntyvä väestö käyttää yhtä enemmän ai-kaansa terveydenhuollossa asiointiin, ja yleisesti otta-en vastaanotolle hakeudutaan tilanteessa, jossa vointi ei ole optimaalinen ja tällöin ihminen on psyykkisesti-kin haavoittuvainen.

Myös professori Sara Willemsin puheenvuoro oi-keudenmukaisuudesta terveydenhuollossa oli varsin puhutteleva. Sosioekonomisesta eriarvoisuudesta johtuvat terveyserot ovat huomattavia, ja ne alkavat muodostua jo nuorella iällä. Perusterveydenhuolto voi kuitenkin vaikuttaa näihin eroihin, mikäli se on järjestetty oikeudenmukaisesti. Termit oikeudenmu-kaisuus (equity) ja yhtäsuuruus (equality) nousivatkin usein esiin esityksessä. Sama määrä kaikille ei välttä-mättä ole oikeudenmukaista. (<http://www.woncaeu-rope2018.com/>)

ALEKSI VARINEN
Tampereen yliopisto